

4. ప్రకృతి

యూనిట్-II

ఆలోచించండి - మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. చిత్రంలోని వ్యక్తి ఏం చేశాడు?
2. చెట్టు ఏమంటున్నది?
3. చెట్టు ఎలాంటిది?
4. మనిషి ఎలాంటివాడు?
5. ఈ చిత్రం ద్వారా మీరు గ్రహించింది ఏమిటి?

ఉద్దేశం : ప్రకృతిలో దాగి ఉన్న ఔషధవిలువల గురించి తెలపడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాల గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి?
3. తెలియని పదాల అర్థాలను పుస్తకం చివరన ఉన్న 'పదాలు - అర్థాలు' పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి.

నేను ప్రకృతిని. మీకు కనిపించే ప్రతిదీ నా సంతానమే. అంటే అన్ని రకాల జీవులు, చెట్లు, పర్వతాలు, జంతువులు, రకరకాల పక్షులు, నీరు, గాలి మొదలైనవి. అందమైన జలపాతాలతో రంగురంగుల పూలమొక్కలతో, రకరకాల చెట్లతో హిమాలయ పర్వత సౌందర్యాలతో, ప్రవహించే నదులతో, సముద్రాలతో ఎంతో అందంగా ఉంటాను. నన్ను ఇష్టపడనివారు, ఆరాధించనివారు ఉండరన్నది నిజం! కవులు చేసే పొగడ్డలకు నేను ఉబ్బి తబ్బిబ్బొత్తాను.

నా బిడ్డల్లో నాకు చాలా ఇష్టమైనవి చెట్లు. చెట్లు ఎందరికో ఎన్నో రకాలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. మానవులు, సకల చరాచర జీవులు సజావుగా జీవించాలంటే చెట్లు ఎంతో అవసరం. సూర్యకాంతిని, గాలిలోని కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ను గ్రహించి చెట్లు జంతువులకు జీవనాధారమవుతున్నాయి. అందుకే మీవారు “వృక్షో రక్షతి రక్షితః” అంటారు. వృక్షాలను

మీరు కాపాడితే అవి మిమ్ములను కాపాడుతాయని అర్థం. నన్ను ప్రేమించే కవులు పూలకంటే ప్రియమైనవి, మొక్కల కంటే అవసరమైనవి ఈ విశ్వంలో ఏమీ లేవని అంటున్నారు. నాలో ఒదిగి ఎదిగిన ప్రతి చెట్టూ గొప్ప ప్రయోజనాన్నిస్తుంది సుమా!

చిన్నారులారా! మొక్కలు పెంచండి, అన్ని ప్రాణులనూ రక్షించండి. వేప, రావి, మర్రి, చింత, తులసి, నేరేడు కానుగ చెట్లు ప్రాణవాయువును ఎక్కువగా విడుదల చేస్తాయి. వెదురు, చింత, పొగడ, మామిడి చెట్లు సల్ఫర్ డై ఆక్సైడ్ను పీలుస్తాయి. టేకు, మద్ది అశోక, గన్నేరు ధూళిని సంగ్రహిస్తాయి. అందుకే పట్టణ ప్రాంతాల్లో రోడ్డుకు దగ్గరగా ఉన్న చోట ఇలాంటి చెట్లు పెంచండి. వాహనాలు, కర్మాగారాలనుండి వచ్చే కాలుష్య ప్రాంతాలలో వీటిని విధిగా పెంచండి. 1928 జులైలో రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ వన మహోత్సవానికి నాందిపలికారు యాభై టన్నులున్న ఒక చెట్టు 50 సంవత్సరాల జీవితకాలానికి సరిపోయే ఆక్సిజన్ను అందిస్తుంది.

వేపచెట్లు, తుమ్మ చెట్లలేని ఊళ్ళేలేవు. వేపాకుల్లోని ఆజాడిరక్టన్ అనే పదార్థం క్రిమికీటకాలను చంపుతుంది. అందుకే మీరు గుమ్మాలకు కట్టుకుంటూ ఉంటారు. చర్మరోగాలకు, విషజ్వరాలకు, పంటినొప్పులకు వేప అద్భుతంగా పని చేస్తుంది. కీళ్ళనొప్పులకు తుమ్మ ఆకులను, తోళ్ళను శుభ్రపరచుటకు మెత్తన జేయటానికీ తుమ్మ బెరడును వాడుకుంటున్నారు. ఈ రెండు చెట్లు గృహోపకరణాలకు, రైతులకు ఎంతో ఉపయోగపడుతున్నాయి.

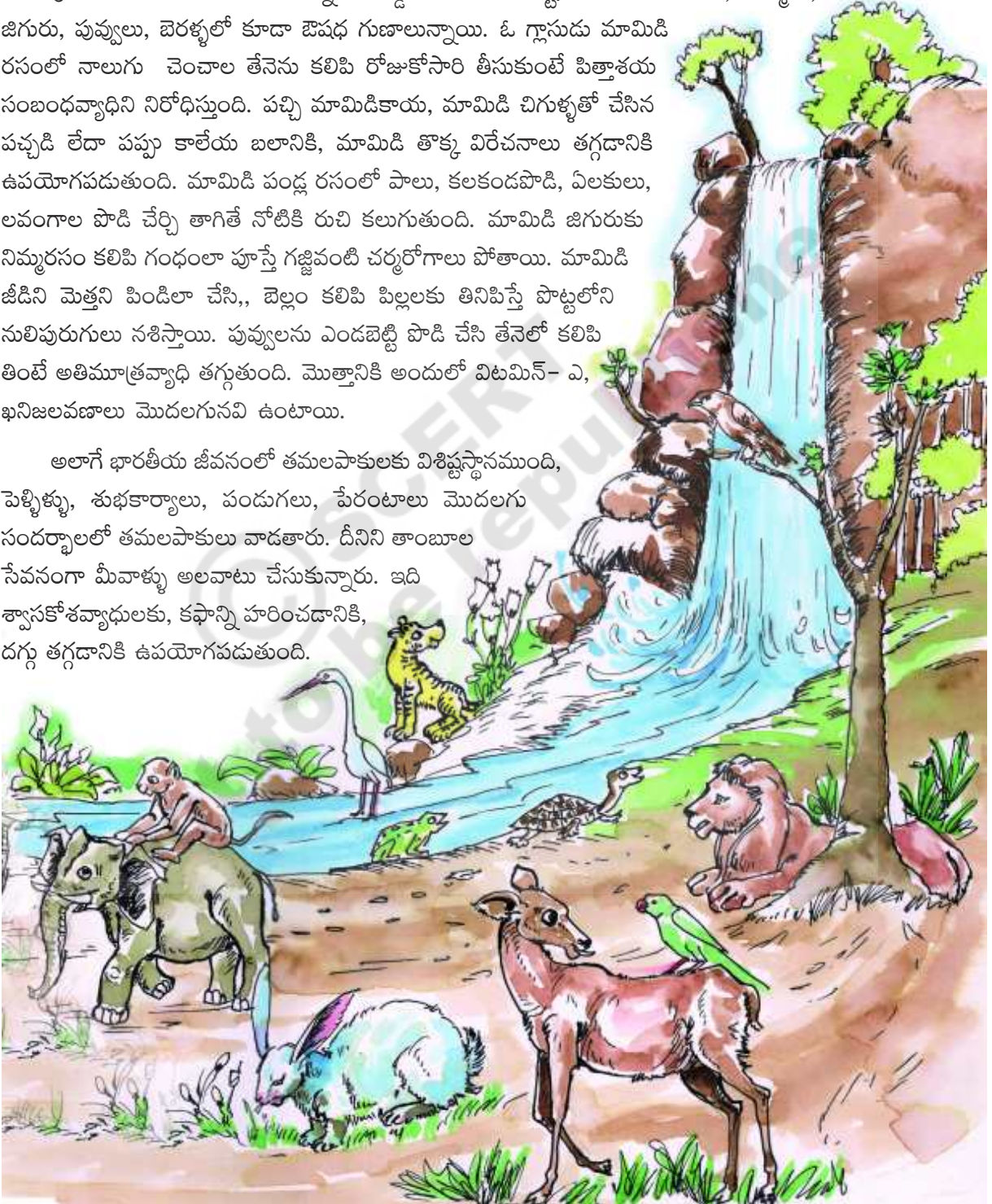
తులసి చెట్టును ప్రాచీన కాలం నుండి ఆరాధిస్తున్నారు. ఎందుకో తెలుసా! తులసి ఆకుల రసం దగ్గు, శ్వాసకోశ సంబంధవ్యాధుల, చర్మవ్యాధులనివారణకు, కంఠశుద్ధికి పని చేస్తుంది. పుదీనా ఆకుల్లోని రసం తలనొప్పి, కీళ్ళు, కండరాల

నొప్పుల నివారణకు ఉపయోగపడుతుంది. సరస్వతీ ఆకుల్లో ఎసియాటికోసైడ్ వెల్లరీస్ అనే పదార్థాలు ఉన్నాయి. అవి జ్ఞాపక శక్తి పెరుగుదలకు, రక్తశుద్ధికి, కీళ్ళనొప్పులకు, నరాల బలహీనత నివారణకు వాడుతున్నారు.

అందరికీ మధురసాల ఫలరాజు మామిడి అని తెలుసు కదా! మామిడి పండ్లను చూస్తే నోరూరుతుంది కదూ! వయసుతో నిమిత్తం లేకుండా మీరందరూ ఇష్టపడతారు. మనుషుల హృదయాన్ని రంజింపజేసే రసరాజు మామిడి. మానవులకు ఎంతో ఉపయోగపడుతున్న ఈ బిడ్డంటే నాకెంతో ఇష్టం. మామిడి ఆకులు, కొమ్మలు, జిగురు, పువ్వులు, బెరళ్ళలో కూడా ఔషధ గుణాలున్నాయి. ఓ గ్లాసుడు మామిడి రసంలో నాలుగు చెంచాల తేనెను కలిపి రోజుకోసారి తీసుకుంటే పిత్తాశయ సంబంధవ్యాధిని నిరోధిస్తుంది. పచ్చి మామిడికాయ, మామిడి చిగుళ్ళతో చేసిన పచ్చడి లేదా పప్పు కాలేయ బలానికి, మామిడి తొక్క విరేచనాలు తగ్గడానికి ఉపయోగపడుతుంది. మామిడి పండ్ల రసంలో పాలు, కలకండపొడి, ఏలకులు, లవంగాల పొడి చేర్చి తాగితే నోటికి రుచి కలుగుతుంది. మామిడి జిగురుకు నిమ్మరసం కలిపి గంధంలా పూస్తే గజ్జివంటి చర్మరోగాలు పోతాయి. మామిడి జీడిని మెత్తని పిండిలా చేసి,, బెల్లం కలిపి పిల్లలకు తినిపిస్తే పొట్టలోని నులిపురుగులు నశిస్తాయి. పువ్వులను ఎండబెట్టి పొడి చేసి తేనెలో కలిపి తింటే అతిమూత్రవ్యాధి తగ్గుతుంది. మొత్తానికి అందులో విటమిన్- ఎ, ఖనిజలవణాలు మొదలగునవి ఉంటాయి.

అలాగే భారతీయ జీవనంలో తమలపాకులకు విశిష్టస్థానముంది, పెళ్ళిళ్ళు, శుభకార్యాలు, పండుగలు, పేరంటాలు మొదలగు సందర్భాలలో తమలపాకులు వాడతారు. దీనిని తాంబూల సేవనంగా మీవాళ్ళు అలవాటు చేసుకున్నారు. ఇది శ్వాసకోశవ్యాధులకు, కఫాన్ని హరించడానికి, దగ్గు తగ్గడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఇలా నా గురించి చెప్పుకుంటూ పోతే మనిషి, జంతువులు తినే ప్రతీ మొక్క, చెట్టు వాటి ఆకులు, బెరడు, కాండం, పండ్లు, వేళ్ళు, మొదలగు వాటిలో ఆరోగ్య పరిరక్షణ ఉంది. మీ పూర్వికులు అడవిలో ఆకులు, పండ్లు మొదలగువి తినే జీవించేవారు. ఎంతో ఆరోగ్యంగా ఉండేవారు.

నాలో ఎన్ని ఉన్నా! నన్ను వణికిస్తున్న సమస్య కాలుష్యం. నన్నేకాదు, నేడు ప్రపంచాన్ని వణికిస్తున్నది కూడా కాలుష్యమే! ప్లాస్టిక్ తో, వాహనాల, కర్మాగారాల చెడు వాయువులతో, చెడురసాయనాలతో, మానవుల అత్యాశతో అడవులు నరకడంతో నేను, నాపై ఉన్న గాలి, నీరు, పర్యావరణం కలుషితమవుతున్నాం. ఇలాగే ఉంటే నేనేమవుతానో నాకే తెలియదు. అందుకే నాబిడ్డలను పెంచండి. నన్ను రక్షించండి. నేను బాగుంటే ప్రాణులన్నీ బాగుంటాయి. నేను చెప్పినట్లు చేస్తారు కదూ! సెలవా! ఇక ఉంటాను.

కవిపరిచయం:

ఆధారగ్రంథాలు

1. ఆచారాలు - శాస్త్రీయత	-	శ్రీపాటిల్ నారాయణరెడ్డి
2. నిత్యజీవితంలో సైన్స్,	-	డా॥రాజూరు రామకృష్ణారెడ్డి

I. వినడం-మాట్లాడడం

- అ) ఆత్మకథను ఎవరు చెపుతున్నారు? ఎందుకు చెపుతున్నారు? మీ మాటల్లో చెప్పండి.
- ఆ) ప్రకృతి పరిరక్షణకు మీరేం చేస్తారో మీ సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1) కింది వాక్యాలు చదవండి. పాఠంలో అవి ఎక్కడ వచ్చాయి? వాటి భావం రాయండి.

అ) “వృక్షో రక్షతి రక్షితః”

ఆ) సల్ఫర్ డై ఆక్సైడ్‌ను ఎక్కువగా పీల్చే చెట్లు

ఇ) ఆజాడిరక్టన్ అనే పదార్థం క్రిమికీటకాలను చంపుతుందట.

ఈ) చర్మవ్యాధులకు, దగ్గుకు పని చేస్తుంది.

2) కింది పేరాను చదివండి. పేరాకు శీర్షిక రాయండి. పేరాలోని ముఖ్యమైన 5 పదాలు రాయండి.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రస్తుతం జీవవైవిధ్యం రకరకాల ముప్పులను ఎదుర్కొంటుంది. పారిశ్రామికీకరణ, ప్రపంచీకరణ వ్యాపార - వాణిజ్యపరమైన లాభాపేక్ష తదితర కారణాలతో జీవవైవిధ్యం ముంపు బారిన పడుతుంది. హంసవంటి పక్షి జాతులు పురాణాలకే పరిమితమయ్యాయి. ఇటీవల మన జీవిత కాలంలోనే ‘డోబో’ పక్షిజాతి అంతరించి పోవడం గమనార్హం. ఇప్పుడు మన కళ్ళ ముందే పెద్దపులి, పిచ్చుక, రాబందులు తదితర జీవజాతులు అంతరించే ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొంటున్నాయి. భారత దేశంలో గుర్తించిన మంచినీటి చేపల జాతుల్లో 70 శాతం నశించిపోయే ప్రమాదం అంచుల్లో ఉన్నాయి.

జీవవైవిధ్యాన్ని పరిరక్షించడానికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అడవులు, గడ్డి మైదానాలు, జలరాశులను రక్షిత ప్రాంతాలుగా గుర్తిస్తున్నారు. ఈ దిశగా జాతీయ ఉద్యానవనాలు, వన్యమృగ సంరక్షణకేంద్రాలు, అభయారణ్యాలు, రక్షిత జీవమండలాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఇలాంటి జీవ వైవిధ్యాన్ని కాపాడాల్సిన బాధ్యత ప్రతి ఒక్కరిపైనా ఉంది.

3) పాఠాన్ని చదివి ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

అ) ప్రాణులు హాయిగా జీవించాలంటే ఏం చేయాలి?

ఆ) మామిడి గొప్పతనం ఏమిటి?

ఇ) ఔషధ గుణాలు కల్గిన కొన్ని చెట్లను గురించి రాయండి.

ఈ) ఈ పాఠం ద్వారా మీరు తెలుసుకున్న శాస్త్రీయ అంశాలు ఏవి?

III. స్వీయరచన

1) కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ) ప్రకృతిలో కనిపించే అందమైన ప్రదేశాలను గురించి రాయండి.

ఆ) మర్రి, చింత, కానుగ చెట్లవల్ల ఉపయోగాలు రాయండి.

ఇ) “చెట్లే ప్రగతికి మూలాధారం” ఎందుకో రాయండి.

ఈ) ‘చెట్లలో ఉండే ఏదో ఒక భాగం, లేదా మొత్తం మనకు ఉపయోగపడుతుంది’ దీనిపై మీ అభిప్రాయం రాయండి.

2) కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ) అడవులవల్ల ఉపయోగాలు రాయండి.

ఆ) సకల చరాచర జీవులు సజావుగా జీవించాలంటే చెట్లు ఎంతో అవసరం. దీన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి.

IV. పదజాలం

1) గీత గీసిన పదాలకు సమానమైన అర్థమిచ్చే పదాలు పాఠంలో ఉన్నాయి. వాటిని వెతికి ఎదురుగా రాయండి.

- అ) చెట్లను మనం రక్షిస్తే అవి మనను రక్షిస్తాయి.
- ఆ) ఎన్నోరకాల జబ్బులకు మొక్కలు మంచి మందులుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి.
- ఇ) కలపతో ఎన్నోరకాల పనిముట్లను తయారుచేసుకోవచ్చు.
- ఈ) మామిడి పండు తియ్యగా ఉంటుంది.
- ఉ) ప్రకృతిలోని అందాలు మనలను ఆనందింపజేస్తాయి.

2) కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదానికి వ్యతిరేకపదం రాసి, దానినుపయోగించి సొంతవాక్యం రాయండి.

- అ) పర్యావరణాన్ని రక్షించుకోవలసిన అవసరం ఉంది.
- ఆ) మన ప్రాచీన గ్రంథాలలో ఎంతో విజ్ఞానం దాగి ఉంది.
- ఇ) ప్రతి చెట్టువల్లా ఏదో ఒక ప్రయోజనం ఉండి ఉంటుంది.

3. కింది ఆధారాలతో ఖాళీలు పూరించండి.

- అ) చర్మరోగాలకు అద్భుతంగా పని చేసేది ఆకు
- ఆ) కీళ్ళనొప్పులకు ఔషధంగా వాడేది ఆకు
- ఇ) దగ్గు తగ్గడానికి వాడేది ఆకు
- ఈ) జ్ఞాపకశక్తి కోసం వాడేది ఆకు
- ఉ) భోజనం తర్వాత వేసుకునేది ఆకు

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒక దానికి సమాధానం రాయండి.

- అ) పాఠం ఆధారంగా భూమాత లాగ ఏకపాత్రాభినయం చేయండి.
- ఆ) ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని సూచించే చిత్రాన్ని గీయండి. దాన్ని గురించి రెండు వాక్యాలు రాయండి.

VI. ప్రశంస

కిందివాటిలో ఒకటి చేయండి.

- అ) మొక్కలు పెంచండి. ఈ కార్యక్రమాన్ని సమాజంలో అందరూ చేయవలసిన ఆవశ్యకతను తెలుపుతూ కరపత్రం రాయండి.
- ఆ) ప్రకృతి పరిరక్షణకు చెట్లే మూలాధారం అనే అంశంపై నినాదాలు రాయండి, ప్రదర్శించండి.

VII. భాషాంశాలు

1. “అదిగదిగో మేడ, మేడకున్నది గోడ, గోడపక్కన నీడ, నీడలో కోడెదూడ, దూడ వేసింది పేడ”

దీనిలో పై కవితలో ప్రతి వాక్యం చివరా ‘డ’ అనే అక్షరం మళ్ళీ మళ్ళీ వచ్చింది. (పునరావృతం అయింది)

కవితకు అందం తెచ్చింది. వినసొంపుగా తయారయ్యింది. ఇది ‘డ’ అనే శబ్దప్రయోగం వల్ల వచ్చింది కాబట్టి దీనిని ‘శబ్దాలంకారం’ అంటారు.

2. ఈ కింది వాక్యం గమనించండి.

ఉదా|| ‘నాయనా! నేను నిన్నేమన్నా అన్నానా? నీవు నన్నేమన్నా అన్నావా?’

పై వాక్యంలో ‘న’ అనే అక్షరం అనేకసార్లు వచ్చింది. ఇలా ఒకే అక్షరం అనేకసార్లు రావడాన్ని ‘వృత్త్యనుప్రాస’ అలంకారం అంటారు. (వృత్తి అంటే ఆవృత్తి అని అర్థం. ఆవృత్తి అంటే మళ్ళీ మళ్ళీ రావడం.)

మనుషులు అందంగా కనిపించడానికి ఎన్నోరకాలుగా అలంకరించుకుంటారు. అలాగే కవి తన కవిత అందంగా, ఆకర్షణీయంగా ఉండటంకోసం కొన్ని అలంకారాలు చేస్తాడు. అలాంటి అలంకారాలే ఇవి.

3. ఈ కింది కవితలో ఏ అలంకారాలున్నాయో గుర్తించండి. కారణాలు చర్చించండి.

అ) “భాగవతమున భక్తి
భారతములో యుక్తి
రామకథయే రక్తి
ఓ కూనలమ్మ”

జ. _____

ఆ) “గుండెలో శూలమ్ము గొంతులో శల్యమ్ము”

జ. _____

ఇ) కాకి కోకిల కాదుకదా!

జ. _____

ఈ) లచ్చి పుచ్చకాయ తెచ్చి ఇచ్చింది.

జ. _____

4. కాల భేద వాక్యాల గురించి కింది తరగతుల్లో చదువుకున్నారు. మరోసారి గుర్తుచేసుకుందాం.

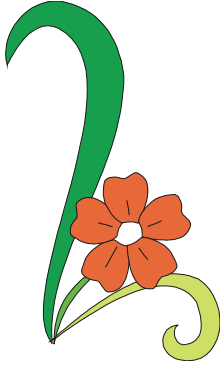
కింది వాక్యాలు చూడండి.

అ) రాజు నిన్న సినిమా చూశాడు. (భూతకాలం)

ఆ) గీత బట్టలు కొంటున్నది. (వర్తమానకాలం)

ఇ) గోపాల్ రేపు ఊరికి వెళతాడు. (భవిష్యత్కాలం)

పై వాక్యాలలో చూశాడు, కొంటున్నది, వెళతాడు అను క్రియలు జరిగిపోయిన, జరుగుతున్న, జరిగబోయే పనులను తెలుపుతున్నాయి కదా! ఇలాంటివే మరికొన్ని వాక్యాలు రాయండి.

6. కింది వాక్యాలను రెండు వాక్యాలగా విడదీసి రాయండి.

- అ) గోపి నియమబద్ధంగా పనిచేస్తూ, చదువు బాగా చెప్పేవాడు.
ఆ) గాంధీగారికి చిన్నప్పుడు వ్యాయామం, క్రికెట్టు ఇష్టం లేదు.
ఇ) తెలివితేటలు ఉపయోగించి, కృషితో చదవాలి.
ఈ) నిజం మాట్లాడుతూ, నిజాయితీగా వ్యవహరించాలి.
ఉ) ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయుని, వారి పాఠాన్ని గుర్తుచేసుకున్నాను.

చెట్లు వాటి ప్రయోజనాలు, చెట్లు నరికి వేయడంవల్ల నష్టాలను తెలిపే పాటలను, కవితలను సేకరించండి. ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.. పాఠంలోని ముఖ్యాంశాలను చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2. పాఠం ధారాళంగా చదవగలను. చదివిన పేరాలోని కీలక పదాలను గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
3. అడవుల ప్రాముఖ్యతను, పర్యావరణం గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4. భూమాత ఏకపాత్రాభినయం చేయగలను.	ఔను / కాదు

“ఉత్తమమైన మిత్రుడుంటే
దివ్యాషధాలతో పనిలేదు”